

PORADŇA PRE OBČIANSKE A ĽUDSKÉ PRÁVA

CENTER FOR CIVIL AND HUMAN RIGHTS

KRIVÁ 23, 040 01 KOŠICE, SLOVENSKO

» telefón/fax: 055 – 68 06 180 » mobil: 0908 69 55 31
» www.poradna-prava.sk » poradna@poradna-prava.sk
» IČO: 37 86 72 70 » bankove spojenie: 5519629/5200

TLAČOVÁ SPRÁVA

V Košiciach, 14.3.2019

Súd rozhodol, že štátne orgány nemajú povinnosť prijať opatrenia na odstránenie segregácie rómskych detí na základnej škole v Terni

Okresný súd v Prešove rozhodol, že okresný úrad v Prešove a Ministerstvo školstva SR nemajú povinnosť prijať účinné opatrenia na odstránenie segregovaného vzdelávania rómskych detí na základnej škole v obci Terňa. Tá bola v dôsledku určenia školského obvodu zo strany žalovaných štátnych orgánov nútená začať vzdelávať niektoré z nich na poobedňajšej zmene a v oddelených triedach. Rozhodnutie nie je právoplatné. Poradňa ako žalujúca strana sa proti nemu odvolá.

Žalobu proti ministerstvu školstva a okresnému úradu v Prešove podala mimovládna organizácia Poradňa pre občianske a ľudské práva (Poradňa) v januári 2016 ako verejnú žalobu podľa antidiskriminačného zákona. V súdnom konaní namietala, že v dôsledku prijatých rozhodnutí o určení školského obvodu, ktoré nezohľadnili kapacitné problémy školy a zároveň nečinnosti zodpovedných štátnych orgánov, dochádza na základnej škole s materskou školou v Terni k segregácii rómskych detí.

Na súde sa Poradňa domáhala toho, aby súd žalované štátne orgány – Ministerstvo školstva SR a okresný úrad v Prešove - zaviazal k prijatiu účinných opatrení, ktoré protiprávny stav na škole odstránia a do budúcnosti zabránia.

V rámci súdneho konania poskytla súdu svoje stanovisko k prípadu aj Verejná ochrankyňa práv, ktorá situáciu v danej lokalite z vlastnej iniciatívy zmapovala. Jej stanovisko v súdnom konaní podporilo argumentáciu Poradne.

Súd zamietol námietku žalovaných štátnych orgánov a konštatoval, že mimovládna organizácia je oprávnená podať verejnú žalobu a súd má právomoc takýto antidiskriminačný spor rozhodovať.

Okresný súd však po prejednaní veci podanú žalobu zamietol. Konštatoval, že rozhodnutia štátnych orgánov o určení školského obvodu pre deti z Malého Slivníka na základnej škole v Terni nie sú diskriminačné, keďže sa týkajú všetkých detí z obce Malý Slivník. O diskrimináciu by podľa súdu išlo vtedy, ak by sa preukázalo, že rómski žiaci sú v oddelených triedach vzdelávaní kvôli svojmu etnickému pôvodu. Žalovaní ako orgány štátnej správy, nie sú podľa súdu oprávnení zasahovať do organizácie vzdelávacieho procesu, ktorá je výlučne v kompetencii školy.

„Štátne orgány majú povinnosť prijímať opatrenia na odstránenie a predchádzanie všetkých foriem diskriminácie. Okresný súd však v danom prípade nesprávne uplatnil platnú domácu a medzinárodnú antidiskriminačnú legislatívu a zároveň odignoroval rozhodnutia Európskeho súdu v Štrasburgu aj slovenských súdov v tejto oblasti. Preto sa proti rozsudku odvoláme a zároveň požiadame odvolací súd, aby sa obrátil na Súdny dvor EÚ so žiadosťou o poskytnutie výkladu k riešeným právnym otázkam v súlade s právom EÚ,“ povedala právna zástupkyňa Poradne Vanda Durbáková.

„Množstvo rómskych detí na Slovensku dnes naďalej čelí segregácii v bežných základných školách. Tá im upiera rovné vzdelávacie a životné šance. Za súčasnú situáciu nesú kľúčovú zodpovednosť štátne inštitúcie, ktoré dlhodobo neprijímajú účinné opatrenia na skutočnú zmenu. Neposkytujú školám dostatočnú podporu tak, aby dokázali každému dieťaťu poskytovať kvalitné vzdelávanie v rôznorodom školskom kolektíve bez segregácie. V danom prípade štátne orgány nielenže škole neposkytli potrebnú podporu, ale ešte ju svojimi rozhodnutiami postavili do situácie, keď kvôli nedostatku kapacít musela začať vzdelávať časť detí na druhej zmene. Skutočnosť, že súd jasne nepomenoval zodpovednosť štátnych orgánov za danú situáciu, je pre mňa nepochopiteľná,“ dodal Štefan Ivanco, programový koordinátor Poradne.

Okresný súd vyniesol rozsudok dňa 27.2.2019. Rozsudok bol Poradni doručený 13.3.2019.

Celý rozsudok je dostupný na: <https://www.poradna-prava.sk/sk/dokumenty/rozhodnutie-okresneho-sudu-v-presove-tykajuce-sa-namietanej-zodpovednosti-statnych-organov-za-segregaciju/>

Bližší kontext prípadu

Poradňa žalobou reagovala na situáciu, ktorá v obci Terňa vznikla v roku 2014. Obce ako zriaďovateľ školy vtedy vypovedala zmluvu o spoločnom školskom obvode pre deti navštevujúce 1.- 4. ročník s vedľajšou obcou Malý Slivník. Urobila tak v snahe znížiť počet detí na miestnej škole s ohľadom na jej obmedzené priestorové kapacity. Škole reálne hrozilo, že bude musieť začať časť detí vzdelávať na poobedňajšej zmene. Deti pochádzajúce z Malého Slivníka, ktoré školu v Terni navštevujú, sú pritom rómskeho pôvodu a čelia sociálnemu znevýhodneniu.

Obec Malý Slivník, ktorá vlastnú základnú školu nemá, sa pokúšala uzavrieť zmluvu o spoločnom školstvom obvode s inou obcou v okolí, no neúspešne. Preto sa podľa zákona obrátila na okresný úrad v Prešove, aby túto situáciu vyriešil a určil spádovú školu pre deti z Malého Slivníka tak, aby nebola ohrozená ich povinná školská dochádzka. Okresný úrad v Prešove však svojimi rozhodnutiami v rokoch 2014 a 2016 opätovne určil za spádovú školu pre deti z Malého Slivníka, školu v Terni. Obec Terňa sa voči rozhodnutiu odvolala a namietala, že na viacerých základných školách v okolí v ostatných rokoch počet školopovinných detí klesal a že majú voľné školské kapacity. Ministerstvo školstva ich odvolanie zamietlo. V dôsledku kapacitných problémov tak bola škola v Terni nútená začať vzdelávať časť rómskych detí z Malého Slivníka v triedach na poobedňajšej zmene a v etnicky homogénnych triedach. Počet rómskych detí vzdelávaných na tejto škole z roka na rok rastie.

Kontakty:

Vanda Durbáková – právna zástupkyňa Poradne v súdom konaní: tel. č.: 0908 695 531; e-mail: vanda.durbakova@poradna-prava.sk

Štefan Ivanco - programový koordinátor Poradne: tel. č.: 0908 695 531; e-mail: antidiskriminacia@poradna-prava.sk

Poradňa pre občianske a ľudské práva je mimovládna organizácia, ktorá sa venuje ochrane ľudských práv a slobôd so zameraním na ochranu práv menšín a ochranu pred diskrimináciou. Pozornosť dlhodobo venuje predovšetkým otázkam diskriminácie rómskej etnickej skupiny v rôznych oblastiach života na Slovensku. Venuje sa tiež ochrane reprodukčných práv a problematike policajného násillia. Poradňa vo svojej práci rozvíja metódu strategického vedenia súdnych sporov v prípadoch diskriminácie a porušovania ľudských práv menšín. Zabezpečuje sprostredkovanie bezplatného právneho poradenstva vo vybraných prípadoch porušenia ľudských práv a bezplatného právneho zastupovania v konaniach pred slovenskými súdmi a Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu. Vykonáva tiež terénny monitoring, advokačné aktivity vo vzťahu k štátnym inštitúciám a realizuje vzdelávacie aktivity v oblasti ochrany pred diskrimináciou pre odbornú a laickú verejnosť. Web: www.poradna-prava.sk Podporte činnosť Poradne [finančným príspevkom](#).